

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.26/2025/15.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2026. január 27.
Az ügy tárgya: sikkasztás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: terhelt1 I. rendű

Elsőfok: Szegedi Törvényszék, 10.B.37/2022/15., ítélet, tárgyalás,
2023. február 22.
Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.II.133/2024/12., ítélet, nyilvános ülés,
2024. október 17.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt és védője
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész:

A Kúria a sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt1 és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt1 I. rendű terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szegedi Törvényszék 10.B.37/2022/15. számú, valamint

a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.133/2024/12. számú ítéletét terhelt I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Szegedi Törvényszék a 2023. február 22. napján kihirdetett 10.B.37/2022/15. számú ítéletével terhelt I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan, társtettesként elkövetett tartozás fedezetének elvonása büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 405. § (1) és (3) bekezdés], 174 rendbeli sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, 1 esetben (6) bekezdés b) pont, 74 esetben (5) bekezdés b) pont, 87 esetben (4) bekezdés b) pont, 12 esetben (3) bekezdés b) pont], költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §]. Az I. rendű terheltet 26 rendbeli sikkasztás büntetének [1978. évi IV. törvény 317. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, 6 esetben (7) bekezdés b) pont, 18 esetben (5) bekezdés b) pont, 2 esetben (3) bekezdés b) pont], csődbűncselekmény büntetének [1978. évi IV. törvény 290. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés], valamint társtettesként elkövetett közokirat hamisítás büntetének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] vádja alól felmentette, a vele szemben 3 rendbeli sikkasztás vétsége [Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), bc) pont] miatt indított büntetőeljárást megszüntette. Az I. rendű terheltet – halmazati büntetésül – 5 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az I. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról, a magánfelek által bejelentett polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításáról, a lefoglalt tárgyakról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések alapján eljáró Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. október 17. napján kihirdetett Bf.II.133/2024/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét terhelt I. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta, az I. rendű terhelt vagyon elleni bűncselekményeit 175 rendbeli sikkasztás büntetének [Btk. 372. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés bc) pont, 13 esetben (3) bekezdés b) pont, 86 esetben (4) bekezdés b) pont, 75 esetben (5) bekezdés b) pont, 1 esetben (6) bekezdés b) pont], a költségvetési csalás büntetét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulata szerint minősítette. Helyesbítette az I. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására vonatkozó rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy az I. rendű terhelt terhére megállapított gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény megnevezése helyesen társtettesként, folytatólagosan elkövetett tartozás fedezetének elvonása büntette, és az I. rendű terheltet gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól tekintette eltiltottnak.

[3] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített, helyesbített tényállás II/a. és II/b. pontjának lényege a következő {elsőfokú ítélet [51]–[345] bekezdései, másodfokú ítélet [17]–[23] bekezdései}.

[4] II/a. tényállás: A címl szám alatti ingatlan megvásárlásához a cég1 az bank.-vel kötött különböző hitelszerződéseket, mely alapján kölcsönöket vett fel. terhelt I. rendű terhelt irányította a projekt projektet az általa vezetett, illetve tulajdonolt cégekkel. A cégek

minimális önerővel rendelkeztek, ezen beruházást szinte teljes egészében a cég hitelből kívánta megvalósítani. A projektre az bank 6.686.126.263 forint hitelt folyósított az alábbiak szerint:

[5] A 2006. január 4-én kelt szerződésszám számú szerződéssel a társasház első ütemének, azaz 130 darab lakás, 98 darab teremgarázs, 51 darab parkoló és 23 darab üzlethelyiség megépítésének finanszírozása nyújtott 1.417.964.000 forint hitelkeretet. A szerződés III.2.h. pontja alapján a cég1 tudomásul vette, hogy a fenti, valamint a szerződésszám számú szerződésben meghatározott együttes hitelösszeg 50%-át meghaladó folyósításhoz a projekt lakásai, parkolói és garázshelyei, valamint üzlethelyiségei, összterülete és nettó értéke 33%-ának a hitelösszeg 75%-át meghaladó folyósításához a projekt lakásai, parkolói és garázshelyei, valamint üzlethelyiségei összterülete és nettó értéke 50%-ának értékesítése szükséges. Értékesítés alatt olyan adásvételi szerződést értettek a felek, amely alapján az egyes lakások vevői a vételár legalább 10%-ának megfelelő foglaló befizetését teljesítették a projekt betéti számlára.

[6] A szerződés III.2.k. pontja alapján a cég1 vállalta, hogy a vevőkkel kötött szerződésben szerepelteti azt a rendelkezést, mely szerint a vevők az általuk teljesített befizetéseket kizárólag a projekt betéti számlára teljesíthetik, az adós, vagyis a cég1 köteles a vevőkkel kötött szerződések, valamint az azok időközi módosításainak tervezetét a bank részére jóváhagyás végett bemutatni. A szerződés III.1.n.pontja alapján a cég1 a vevői adásvétel előszerződés szerződésmintáját a banknak bemutatta, azt a bank elfogadta és a vevők a vételár legalább 10%-ának megfelelő foglalót a projekt betéti számlára befizették. A hitelszerződés VII.1. pontja alapján további biztosítéki szerződések megkötését vállalta a cég1, így keretbiztosítási jelzálogszerződést, engedményezési szerződést és óvadéki szerződést. Ezen túlmenően a cég1 tudomásul vette, hogy az ingatlanokon jelzálog jogfedezet alapítására kerül sor, és ennek elvonása vagy elidegenítése bűncselekménynek minősül, illetve a cég1 köteles volt a banknak átadni a projekt megkezdésétől számított negyedévente a főkönyvi kivonatot, illetve a bankszámla kivonatokat és pénzforgalmi kimutatást.

[7] Ezt követően 2006. január 4-én az bank. a telekingatlan megvásárlására a szerződésszám1 számú szerződéssel nettó 5.125.000 CHF-nek megfelelő összegű hitelt nyújtott a fenti biztosítéki kerettel. Mindezt követően az bank további hitelkeretet biztosított a cég1 részére.

[8] A 2008. november 24. napján kelt szerződésszám2 sorszámu szerződés III.2.j.ii. alpontja alapján a cég1 vállalta azt is, hogy a projekt betéti számlán, mely kamatozó zárolt számla, kerülnek jóváírásra az általa értékesített lakások, üzlethelyiségek és parkolók vételár részletei. A szerződés III.2.k. pontja szerint vállalta ugyancsak a cég, hogy a vevőkkel kötött szerződésekben szerepelteti azt, mely szerint a vevők a befizetéseket kizárólag a projekt betéti számlára teljesíthetik, illetve köteles a vevőkkel kötött szerződések, valamint azok időközi módosításainak tervezetét a bank részére jóváhagyás végett bemutatni.

[9] A hitelszerződések több esetben módosításra kerültek, mely módosítások oka a rendelkezésre állás és visszafizetési határidő megváltozása volt. A hitelszerződések egyebek mellett azt is tartalmazták, hogy a projekt megvalósításával kapcsolatban a cég1 szerződéses jogviszony keretében alkalmazta a bank által elfogadott cég2 műszaki szakértőt, mint műszaki ellenőrt, aki jogosult volt a hitel teljes futamideje, illetve a projekt megvalósulása ideje alatt korlátlan műszaki ellenőrzést folytatni a hitel jogszerű és célszerű felhasználása céljából. A fenti szerződésekben rögzítésre került, hogy a cég1 a projekt teljes tartama alatt kizárólag az bank.-nél vezethet bankszámlát, a bank által rendelkezésre bocsátott hitelösszeget kizárólag a projekt költségeinek finanszírozására fordíthatja, a hitelszerződés időbeli hatálya alatt más banknál, pénzintézetnél csak az bank. előzetes írásbeli engedélye mellett nyithat számlát, és ezen a projekten kívül egyéb beruházást, befektetést vagy egyéb

tárgyi eszköz beszerzést csak a bank előzetes írásbeli engedélyével lehet eszközölni. Rögzítették azt is, hogy súlyos szerződésszegésnek minősül az, ha a bank tudomására jut, hogy a cég1 a bank által jóváhagyott vevőszerződésektől eltérő tartalmú vevőszerződést köt, illetve a már meglévő szerződéseit a bank tudta és beleegyezése nélkül módosította, s melyek alapján a vevő fizetéseit nem a III.2.j/ii. pontban rögzített számlára utalja.

[10] A 2006. január 4-én kelt hitelszerződést az bank. részéről tanú1, valamint tanú2, mint ügyfélmenedzser írták alá, a cég1 részéről terhelt1 I. rendű terhelt és tanú3 mint igazgatósági tagok. Zárókötelezettként ugyancsak az I. rendű terhelt, valamint tanú3 ügyvezető írták alá.

[11] A projekt kezdetétől fogva azonban előfordult, hogy az egyes vevők nem a fenti szerződésekben foglalt projekt betéti számlára fizették be egyes befizetéseiket, illetve vételár részleteiket, hanem a cég1 cím2 szám alatti lévő irodájában.

[12] A projekt megvalósulása során annak finanszírozása körében a cég1 nehéz helyzetbe került, figyelemmel arra, hogy a cég3 által teljesített alvállalkozói teljesítményt pusztán az bank. által folyósított kölcsönökből nem tudta finanszírozni. Ez részben azért alakult ki, mert az akkori gazdasági válsághelyzet miatt az bank. által nyújtott kölcsönök kamatai a lakások iránti kereslet lecsökkenésével egyidejűleg megemelkedtek, továbbá az I. rendű terhelt a cég1 által épített lakásokkal számos, a jelen ügy tárgyát időben megelőző építési projektben alvállalkozói szerepet betöltő személy irányába fennálló tartozást is kiegyenlített.

[13] Az bank. megyei vezetése tisztában volt azzal, hogy a cég1 a projekt betéti számlára nem minden esetben teljesíti a hozzá készpénzben vételár címén befolyó összegeket, azonban annak érdekében, hogy az építkezés tovább folyjon, a szerződésszegés miatt nem intézkedtek, sőt annak érdekében, hogy az eljárás tárgyát képező összegek projekt betéti számlára való megérkezését igazolják, számos esetben valótlan tartalmú okiratokat állítottak ki.

[14] A cég1 részéről az I. rendű terhelt további kölcsönt igényelt az bank.-tól annak érdekében, hogy a projekt betéti számla feltöltését lehetővé tegye, az ez irányú tárgyalások igen előre haladottak voltak, azonban az bank. felsővezetése további kölcsön folyósítását megtagadta, így erre már nem került sor.

[15] A cég1 és az egyes vevők között létrejött szerződések jelentős része tartalmazta, hogy a vevők a lakás vételárát, illetve az egyes részleteket az ott megjelölt számú projekt betéti számlára kötelesek teljesíteni, illetve azt a kitélt is tartalmazták, hogy a cég1 a szerződésben vállalt 15 – néhány esetben 90 – napon belül a cég részére készpénzben megfizetett összeget továbbítja a projekt betéti számlára.

[16] A vádiratban állítottakkal ellentétben az bank. képviselőjében eljáró jogi szakemberek, illetve az nyrt. vezetése is tisztában volt azzal, hogy a szerződések tartalmazták a készpénzes befizetésekre vonatkozó kitételeket, az ellen kifogást nem emeltek.

[17] Az I. rendű terhelt rendelkezése nyomán az 1-111., 113-125., 127.-132., 134-143., 146-172., 174-181., 183-187., 189-191. és a 193-214. alpontokban foglalt esetekben, és sértettek vonatkozásában az általuk befizetett vételár, illetve vételár részletek nem, vagy csak részben kerültek az bank projekt betéti számlájára befizetésre.

[18] II/b. tényállás: Az I. rendű terhelt az bank. városi fiókjához 2009. május 1. és 2010. szeptember 30. napja közötti időszakban összesen 154 darab vételi ajánlatot nyújtott be, amely a még eladatlan ingatlanokra vonatkozó operatív lízingkonstrukció tárgyában készült a projektben. A vételi ajánlatok közül 99 darab fiktív személyek adatait tartalmazta, illetve a vételi ajánlatot nem az ajánlaton szereplő személy írta alá.

[19] Ezáltal az I. rendű terhelt további hitelhez kívánt jutni, azonban az ehhez szükséges eljárás nem indult meg. Ezen fiktív ajánlatok bankhoz történő benyújtásával az I. rendű terhelt valótlan okiratokat használt fel.

[20] A II/a. tényállási pontban foglalt azon esetekben, amikor az ingatlan teljes vételára nem került a projekt betéti számlára, vagy a befizetést a bank nem tudta azonosítani, ennek következtében az bank. az adott sértettek tulajdonjogának bejegyzéséhez nem járult hozzá, keretbiztosítéki jelzálogjogát érvényesíteni kívánta, ezáltal a sértettektől további pénzüsszegek befizetését követelte.

[21] Az I. rendű terhelt által a projekt betéti számlára be nem fizetett összegeket az I. rendű terhelt – ezt cáfoló kétséget kizáró adat hiányában – a projekt finanszírozására és a cég likviditási nehézségeinek áthidalására fordította.

[22] Az egyes sértettek által az előszerződés vagy szerződéskötés napján befizetett összegek javarésze foglalóként került befizetésre. A készpénzes fizetési gyakorlatot a projekt projektet megelőzően épített lakópark megvalósítása során, illetőleg a jelen projekt megkezdésekor az I. rendű terhelt mellett az akkor okiratszerkesztőként eljáró ügyvéd alakították ki, melyről az bank. tudomással bírt, az ellen nem tiltakozott, ellenőrzési és azonosítási kötelezettségének elmulasztásával, illetőleg több esetben hamis adatszolgáltatásával hozzájárult a projekt betéti számla fenti hiányának kialakulásához.

[23] II. 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen terheltl I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és b) pontjára hivatkozással.

[24] Indokai szerint a jogerős ítélet a vevők befizetéseinek minősítését illetően anyagi jogszabályt sértő, hiszen azok a polgári jog szabályai szerint a cég részére való befizetéssel a cég – és nem terheltl I. rendű vádlott magánszemély – saját pénzeszközeivé váltak, és így nem maradtak idegen dolgok. A tulajdonjog átruházással történő megszerzésével kapcsolatban hivatkozott az elkövetéskor hatályban volt Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Ptk.) 117-119. §-aiban foglaltakra.

[25] Kifejtette, hogy a tulajdonjog megszerzése a dologra vonatkozó tulajdoni jogviszony létrejöttét jelenti, és a tulajdonost a megszerzés időpontjától kezdődően illetik meg a tulajdonjogból folyó jogosítványok (birtoklás, használat, haszonszedés és rendelkezés joga) és terhelik őt a dolog fenntartásával, használatával stb. együtt járó kötelezettségek, illetve viseli azokat a károkat, amelyek másra át nem ruházhatóak. Utalt arra is, hogy átruházással való szerzés esetében a főszabály az, hogy a tulajdonjogot csak a dolog tényleges tulajdonosától lehet megszerezni, mely alól ugyanakkor a korábbi Ptk. több kivételt is megfogalmaz.

[26] Érvelése szerint az I. rendű terhelt vagyron elleni cselekményei alapján törvényi tényállási elem hiányában bűncselekmény nem valósulhatott meg.

[27] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, terheltl I. rendű terheltet mentse fel a terhére rótt vagyron elleni bűncselekmények vádja alól, és a vele szemben jogszabálysértő módon kiszabott, kirívóan súlyos büntetést enyhítse.

[28] 2. A jogerős ítélet ellen terheltl I. rendű terhelt is felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Be. 648. § a) pontjára és a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és b) pont ba) alpontjára hivatkozással.

[29] Indokolása szerint az ítélőtábla tévesen állapította meg, hogy a vevők által befizetett vételárrészletek tulajdonjoga nem szállt át az eladóra, hanem a vevőké maradt. Ehelyett a vádbeli időszakban hatályos polgári jogi szabályok alapján arra kell következtetni, hogy mivel a keretet biztosító jogügylet adásvételi szerződés volt, az átadás jogcíme pedig vételárrészlet-megfizetés, az átadás a pénzüsszegek tulajdonjogának eladóra történő átszállását eredményezte. Az átadott összegeket az eladónak haladéktalanul be kellett volna fizetnie a betéti számlára, ennek elmulasztása azonban legfeljebb szerződésszegésnek minősíthető, ami nem büntetőjogi, hanem polgári jogi kategória.

[30] Álláspontja szerint az adásvételi szerződések olyan értelmezése, amely alapján az érintett vételárrészeket rábízottnak tekinthetők, automatikusan nem vonja maga után azok büntetőjogi értelemben véve rábízott, egyúttal idegen voltát.

[31] Nem vitatta, hogy a finanszírozó bankkal megkötött hitelszerződésben az eladó cég1 vállalta, hogy a vevők által a részére megfizetett foglaló-, illetve vételárrészlet-fizetéseket befizeti az banknál vezetett letéti számlára, azonban egyrészt a bankkal a hitelszerződést követő időszakban történt szóbeli szerződésmódosítás következtében ezt már maga a bank sem kérte, másrészt azt saját tulajdonként fizette volna be, amit a bankkal kötött hitelszerződésben ő maga mint adós korlátozott akként, hogy az biztosítésként szolgáljon a hitelező számára.

[32] Mivel az eladó a polgári jog szabályai szerint tulajdonjogot szerzett az átadott pénzekben, azok a könyvelésében is megjelentek, hiányzik a sikkasztás törvényi tényállásának megvalósulásához szükséges „idegen dolog”.

[33] Kiemelte, hogy az eladó a hitelszerződés előírásait csak akkor tudta teljesíteni, ha a vevővel kötendő adásvételi szerződés időpontjában, a szerződést ellenjegyző ügyvéd jelenlétében átveszi a vevőtől legalább az ingatlan bruttó vételára 10 százalékának megfelelő összegű készpénzt, azaz a foglalót. Felhívta a figyelmet arra is, hogy az bank. a közjegyzői okiratokban minden esetben azt a nyilatkozatot tette, hogy a vevői önerő befizetése az óvadéki számlára megtörtént, és a bank a vevőktől a későbbiekben sem kérte további összeg befizetését, a lakásaik tehermentesen kerültek a nevükre.

[34] Hivatkozott a cég1 és az bank. között szóban létrejött – és ráutaló magatartással megerősített – hitelszerződés-módosításra, továbbá részletesen bemutatta, hogy 2005. és 2011. között a projekt kapcsán végzett rendszeres ellenőrzések szabálytalanságot nem tártak fel.

[35] Indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, és a terhére rótt vagyon elleni bűncselekmények miatt emelt vád alól mentse fel, egyúttal jelentősen enyhébb büntetést szabjon ki vele szemben. Indítványt tett a jogerős ítéletben kiszabott büntetés félbeszakítására is.

[36] 3.1. A Legfőbb Ügyészség a BF.56/2025/2. számú átiratában az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[37] Kifejtette, hogy a jogerős ítéleti tényállás szerint az I. rendű terhelt döntött a sértettek által eszközölt befizetések sorsáról, illetve arról, hogy a projekt betéti számlájára történő befizetésükre nem, vagy csak részben került sor. Így az I. rendű terhelt volt az, akinek a döntése folytán a sértettek által befizetett pénzüsszegek végleg kikerültek a sértettek rendelkezéséből, azokat az I. rendű terhelt véglegesen elvonta a sértettek birtokából. Az átvett pénzüsszegek az átadás időpontjáig az I. rendű terhelt számára idegen dolgot képeztek, az átvétel időpontjától pedig rábízott dologgá váltak, amit a sértettek meghatározott célból, a szerződés szerint a projekt befizetési számlára történő befizetés érdekében bíztak az I. rendű terhelt cégére.

[38] Rámutatott arra, hogy a létrejött szerződések polgári jogi minősítése büntetőjogi szempontból közömbös, mivel – amint azt a BH 2013.86. számú eseti döntés is megállapítja – a sikkasztás tekintetében az eltulajdonítás, a sajátjaként rendelkezés jogellenessége abban áll, hogy annak nincs törvényes jogcíme. Hangsúlyozta, hogy a sértettek és az I. rendű terhelt által irányított cég közötti szerződés eleve kizárta, hogy a beruházó zrt. a befizetéseken tulajdont szerezzen, mivel azok egy hitelszerződés fedezetéül szolgáltak, e befizetések eleve az bank.-t illették, így nem lehetett szó az összegeknek az I. rendű terhelt, illetve a beruházó cég részére történő átruházásáról. Az I. rendű terhelt által képviselt beruházó cég a befizetéseket birtokosként köteles lett volna a projekt betéti számlára haladéktalanul befizetni,

azonban a befizetések az I. rendű terhelt utasítása alapján elmaradtak, és ugyancsak az ő utasítása alapján került sor e befizetések más célra történő felhasználására.

[39] Ennek alapján az eljáró bíróságok törvényesen állapították meg, hogy az I. rendű terhelt a terhére rótt sikkasztási cselekményeket elkövette és a kiszabott büntetés is törvényes.

[40] 3.2. A Legfőbb Ügyészség a BF.56/2025/4. számú átiratában az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[41] A védői érveléssel egyező hivatkozásokra nézve a korábbi átiratban foglaltakat fenntartotta. Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt a jogerős ítéleti tényállásban foglaltaktól eltérően állította, hogy a cégl és az bank. között szóbeli megállapodás jött létre a vevői befizetések felhasználásáról, melyben a bank jóváhagyta ezen összegeknek a projekt céljára fordítását. Ezzel szemben a vevői befizetések a hitel fedezetét képezték, az I. rendű terhelt a hitel összegét fordíthatta a projekt céljaira, azonban a bankot illető befizetéseket nem.

[42] Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet [343] bekezdése szerint azokban az esetekben, amikor az ingatlan teljes vételára nem került a projekt betéti számlájára, vagy a befizetést a bank nem tudta azonosítani, a bank az adott sértettek tulajdonjogának bejegyzéséhez nem járult hozzá, keretbiztosítéki jelzálogjogát érvényesíteni kívánta, ezáltal a sértettektől további pénzüsszegek befizetését követelte. E ténymegállapításból következően hiába fizette be a sértett a kizárólag a bankot illető vételárrészletet a cégl számlájára vagy pénztárába, amennyiben annak továbbítására nem került sor, a sértett a már egyszer kifizetett összeg ismételt megfizetésére kényszerült.

[43] Érvelése szerint az elsőfokú ítélet [60] bekezdésében foglalt megállapítások nem jelentik az írásban megkötött szerződés szóbeli módosítását.

[44] 4.1. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványában foglaltakat fenntartotta.

[45] Kiemelte, hogy az általa hivatkozott kógens polgári jogi norma a befizetés pillanatában ipso iure az I. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló gazdasági társaság tulajdonává minősíti a befizetett pénzeszközöket, így az I. rendű terhelt szerződésszegést és nem sikkasztást követett el azzal, hogy a pénzt a banknak történő befizetés helyett az építkezésre fordította.

[46] 4.2. Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség mindkét átiratára észrevételt tett.

[47] Nem értett egyet azzal, hogy a szerződések polgári jogi minősítése büntetőjogi szempontból közömbös, ugyanis a tényállási elemek vizsgálatakor, köztük az idegen dolog megállapításakor döntő jelentősége van annak, hogy milyen szerződés jött létre a felek között. Jelen esetben az átadott összegek tulajdonjoga az eladóra szállt át.

[48] Érvelése szerint hitelszerződések fedezetéül a hitelfelvevő saját tulajdona szokott szolgálni, az pedig, hogy a betéti számlára befizetett összegek az elszámolás időpontjában a bank tulajdonává váltak volna, nem jelenti azt, hogy az eladó ezt megelőzően ne szerezhetett volna azon tulajdont.

[49] Hangsúlyozta, hogy a kérdéses pénzüsszegeket nem vonta el a vevők birtokából, azokat a vevők önként adták át neki, hiszen ezt a hitelszerződés is megkövetelte.

[50] A „rábízott dolog” és az „idegen dolog” vonatkozásában utalt arra, hogy a gazdasági büntetőjognak háttérjoga a polgári jog, és nem fordítva, ezért először a polgári jog alapján kellett volna megállapítani, hogy az átadott pénzüsszegek idegen dolgok voltak-e, és azokat a vevők a terheltre bízták-e. Okfejtése szerint nem lehet úgy eljárni, hogy ha egy jogszerű, tulajdonátruházással járó szerződés a szerződési szabadság alapján valamilyen megbízás jellegű feltételt is tartalmaz, akkor azt eleve büntetőjogi rábízásnak tekintik és ebből kiindulva tagadják a polgári jogi tulajdonjogváltozást.

[51] Kiemelte, hogy a szerződésmódosítással kapcsolatos érvelése nem a tényállás támadása, hanem a helytelen jogi értékelés vitatása. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet [60]-[63] bekezdései alátámasztják, hogy a bank felsővezetése tisztában volt ezzel a gyakorlattal és azt – mivel már előzetesen jóváhagyta – hosszú időn át elfogadta, mely körülmények szóban és ráutaló magatartással a szerződés módosítását jelentik. Szintén a módosítás valóságát támasztja alá, hogy több, mint 60 alkalommal került sor a projekthitel további folyósítására, amelyet ellenőrzés előzött meg. Szerződésmódosítás hiányában a bank felsorolt munkatársainak intézkedniük kellett volna a további hitelezés felfüggesztése iránt és ebben az esetben nem állítottak volna ki valótlan okiratokat az összegek betéti számlára való megérkezéséről.

[52] Rámutatott arra, hogy a foglaló készpénzben való átadása ugyan szövegszerűen nem szerepel a szerződésben, azonban az akkor hatályos jogszabályok alapján ez volt az egyedüli törvényes mód, mellyel a bank is tisztában volt és elfogadott.

[53] Tévesnek tartotta az elsőfokú ítélet [343] bekezdésének megállapítását, hiszen a hitelfelvevők vagy CSOK-ot igénylők további összeg megfizetése nélkül szereztek tehermentes tulajdonjogot.

[54] **III.** terhelt I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, részben alaptalan, az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa alaptalan.

[55] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a szerint csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okok alapján vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[56] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[57] 2. terhelt I. rendű terhelt és védőjének felülvizsgálati indítványa a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapítottan kifogásolta az I. rendű terhelt bűnösségének kimondását sikkasztás büntetében, ugyanakkor a terhére megállapított további bűncselekményeket nem sérelmezte.

[58] A megjelölt okból felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[59] E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítélet tényállásában leírt cselekmény nem bűncselekmény, vagy a bíróság a tényállásban egyértelműen rögzített büntethetőséget kizáró, vagy büntethetőséget megszüntető ok ellenére állapította meg a terhelt bűnösségét.

[60] A felülvizsgálat a jogerős ügydöntő határozat jogi – és nem ténybeli – a hibájának orvoslására szolgál, ezért a Be. 650. § (2) bekezdése alapján a tényálláshoz kötöttség érvényesül, tehát a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján nincs helye a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének; a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[61] A tényállás megalapozottsága tehát a felülvizsgálatban nem vizsgálható, a büntető anyagi jog szabályainak megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el akkor is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített, és ellentétes az iratok tartalmával, tehát függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e, vagy sem.

[62] A felülvizsgálati eljárásban nem csak a tényállásban írtakkal ellentétes, hanem az abban nem szereplő, az eljáró bíróságok által meg nem állapított tényekre sem lehet hivatkozni.

[63] Jelen esetben az irányadó tényállás nem tartalmaz a cégl és az bank. közötti szóbeli szerződésmódosítás megtörtétere és annak tartalmára vonatkozó megállapításokat, így az I. rendű terhelt erre alapított érvelése – mivel a Be. 650. § (2) bekezdésébe és a Be. 659. § (1) bekezdésébe ütközik – felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható. Ugyancsak kívül esik a felülvizsgálaton az I. rendű terhelt arra vonatkozó hivatkozása, miszerint a tényállás [343] bekezdésében rögzített téves megállapítások helyett melyek az általa helyesnek tartott ténymegállapítások.

[64] A Btk. 372. § (1) bekezdése szerint sikkasztást követ el az aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik.

[65] Idegennek az a dolog tekintendő, ami – a rábízáskor és az elkövetési magatartás kifejtésekor is – nem az elkövető, hanem más (természetes vagy jogi személy) tulajdonában áll. Rábízottá pedig akkor válik az ilyen dolog, ha a rábízás folytán annak birtokba vétele, átvétele, illetve a dolog feletti tényleges hatalom megszerzése megtörténik. A rábízással a dolog tulajdonosa az őt megillető egyik részjogosítványt, a birtoklás jogát ruházza át más személyre. A sikkasztás az ingó dolog feletti tényleges, s egyébként jogszerű hatalom (birtoklás) kihasználása, visszaélés a tulajdonos bizalmával {Kúria Bfv.III.1.019/2018/5., indokolás [10]-[12] bekezdés}.

[66] A sikkasztás tényállásszerűségéhez megkívánt rábízás nem a dolog tulajdonjogának átruházását jelenti; a jogszerű rábízó a tulajdonjog gyakorlásának egyes részjogosítványait engedi át annak, akire a dolgot rábízta. Így a dolog birtokba adásával átengedi a birtoklás jogát, ezen túlmenően pedig – saját rendelkezési jogából fakadóan, és annak terjedelmét meg nem haladóan –, amennyiben szándékában áll, a használat és a rendelkezés jogát is átruházhatja. Az átengedett részjogosítványok körét és kereteit azonban – azaz azt, hogy akire a dolgot rábízta, mit tehet azzal – mindig a rábízó határozza meg, mivel a dolog másra bízásakor az átadott dolog feletti rendelkezés jogának ő a jogszerű jogosultja [Kúria Bfv. III.1.143/2016/5. (BH 2017.214.I.)].

[67] A sikkasztás elkövetési magatartása a jogtalan eltulajdonítás vagy a sajátkénti rendelkezés. Jogtalan eltulajdonítás esetében az elkövető a dolog feletti rendelkezési jogot olyan módon gyakorolja, hogy annak következtében az eredeti tulajdonállapot megszűnik és egy új jön létre. Lényeges feltétel, hogy az elkövetőt erre jogszabály vagy az arra jogosult rendelkezése nem jogosítja fel.

[68] Ehhez képest a sajátkénti rendelkezés akkor valósul meg, ha az elkövető a rábízott, számára idegen dolog vonatkozásában a jogosult felhatalmazása nélkül olyan magatartást tanúsít, amelyre csak a tulajdonos vagy az ő felhatalmazása alapján más, erre feljogosított személy lenne jogosult. Ekként a birtoklás jogán túl egyéb tulajdonosi részjogosultságokat gyakorol anélkül, hogy az a dolog tulajdonjogában végleges változást eredményezne. A sajátkénti rendelkezés megvalósulhat a használat, a hasznok szedése, vagy az olyan rendelkezés jogosultságának gyakorlásával, amely nem jár a tulajdonjogban történő változással, a dolog elidegenítésével (Bfv.I.982/2020/7., Bfv.III.745/2022/10., Bfv.II.411/2023/15.).

[69] A sikkasztás megvalósulása szempontjából a rábízás időtartama közömbös, az történhet rövidebb időre is.

[70] A pénz mint helyettesítő dolog átadása esetében – amennyiben az kölcsön címen történik –sikkasztásról nem lehet szó, ez esetben ugyanis a kölcsönösszeg tulajdonba megy át. Ha azonban az átadott pénz nem kölcsön, akkor annak eltulajdonítása, azzal sajátjakénti

rendelkezés sikkasztást valósíthat meg. Ilyennek minősül a célzott felhasználásra átadott, befizetett pénzösszeg (BH 2013.86.).

[71] Az irányadó tényállás tartalmazza az I. rendű terhelt irányítása alatt álló cég1 és az bank. között létrejött hitelszerződések releváns rendelkezéseit, köztük azt, hogy a cég1 vállalta a vevőkkel kötött szerződésekben annak feltüntetését, hogy a befizetéseiket kizárólag a projekt betéti számlára teljesíthetik.

[72] A tényállás szerint azonban előfordult, hogy az egyes vevők nem a fenti szerződésekben foglalt projekt betéti számlájára teljesítették az egyes befizetéseiket, illetve a vételárreszleteiket, hanem azokat a cég1 irodájában adták át. E vonatkozásban a cég1 és az egyes vevők között létrejött szerződések jelentős része – a projekt betéti számlára teljesítés mellett – azt is tartalmazta, hogy a cég részére készpénzben megfizetett összeget a gazdasági társaság 15 – néhány esetben 90 – napon belül továbbítja a projekt betéti számlára.

[73] Ebből következően egyértelműen megállapítható, hogy a cég1 irodájában befizetett pénzösszegek az I. rendű terhelt által irányított gazdasági társaság számára idegen dolognak minősültek, melyeket jogszerűen, a szerződésben meghatározottak szerint és rendeltetéssel vett birtokba. A rábízás nem változtatta meg a vevők által befizetett összegek tulajdonjogát, azok felett I. rendű terheltnek, illetve a gazdasági társaságnak rendelkezési joga nem volt. A szerződésben vállalt kötelezettség ellenére az I. rendű terhelt döntése nyomán a meghatározott rendeltetéssel érkezett, a hitel fedezetéül szolgáló és az bank.-t illető, a tényállásban részletezett befizetések a projekt számára nem, vagy csak részben történtek meg, az I. rendű terhelt ehelyett a pénzt a projekt finanszírozására és a cég likviditási nehézségeinek áthidalására fordította.

[74] Mindezek alapján szó sincs tehát arról, hogy ezek az összegek a tulajdonjog átszállása folytán a cég1 saját pénzeszközeivé váltak volna, és a tényállásban leírt esetekben nem bűncselekmény, hanem csupán polgári jogi következménnyel járó szerződésszegés valósult meg. Az ítélkezési gyakorlat számtalan példát szolgáltat arra, hogy a polgári jogi ügyletek képében megjelenő magatartások különböző bűncselekmények – így sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, intellektuális közokirat-hamisítás stb. – megállapítását eredményezhetik, tehát polgári jogi keretek között bűncselekmények elkövetésére kerül sor. Ha pedig akár polgári jogi ügylet keretében, akár anélkül, valamely bűncselekmény elemei megvalósulnak, akkor annak következményeit – a törvényes vád alapján eljáró bíróságoknak – érvényesíteniük kell (BH 2011.188., indokolás).

[75] Az irányadó tényállás II/a. és II/b. pontja alapján az eljáró bíróságok törvényesen állapították meg az I. rendű terhelt bűnösségét 175 rendbeli sikkasztás büntetében.

[76] 3. Az I. rendű terhelt és a védő által is megjelölt Be. 649. § (1) bekezdés b) pont pontja alapján felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, vagy alkalmazott törvénysértő intézkedést.

[77] A felülvizsgálati indítvány benyújtását követően, 2025. szeptember 1-jei hatállyal az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-a módosította a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontját; a korábbi c) pont pedig d) pontra módosult. A Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő akkor is, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[78] A végső előterjesztői indokolás szerint „a módosítás egy új felülvizsgálati ok bevezetésével egyértelművé teszi, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése esetén felülvizsgálat abban az esetben is lehetséges, ha a bűncselekmény korábbi, utóbb törvénysértőnek minősített jogi minősítése helyett egy olyan törvényes minősítést kell megállapítani, amely következtében a büntetés kiszabására eltérő – a Különös Részben meghatározott – törvényes keretek között kell sort keríteni. Ez a feltétel az új felülvizsgálati ok objektív feltétele. Emellett a felülvizsgálathoz szükséges az is, hogy a törvényes minősítés alapján megállapítandó tételkerethez képest a korábban kiszabott büntetés már „aránytalan” legyen. Az „aránytalan” szó és annak az eltérő minősítés változásából következő eltérő tételkerethez kötése azt jelenti, hogy ilyen esetben a büntetést a Kúria nem önmagában, a cselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességére, a felmerült enyhítő és súlyosító körülményekre – tehát a büntetés-kiszabás általános elvárásaira – figyelemmel bírálhatja felül, hanem kizárólag azért, ha az eltérő büntetési tételkeret olyan eltérő büntetés-kiszabási koordináta rendszert alakított ki, amely keretei között a korábban irányadó, a jogerős döntést hozó bíróság által értékelt büntetés-kiszabási körülmények torzzá, arányvesztetté váltak.”

[79] A módosítás a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontját nem érintette, e felülvizsgálati okot illetően az indokolás ugyanakkor rögzítette, hogy ennek alapján „a továbbiakban felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a törvénysértő büntetés objektív törvénysértő, tehát a bűncselekmény tételkereteire figyelemmel törvényesen kiszabható büntetésen kívüli, attól törvénysértő módon lefelé vagy felfelé eltérő büntetés kiszabását eredményezte. Lényeges továbbá, hogy továbbra is a hatályos b) pont szerinti felülvizsgálati ok keretei között értékelhető a Btk. más szabályainak megsértése. Ezekben az esetekben kizárólag az objektív törvénysértés, tehát a tételes anyagi jogi szabállyal ellentétes büntetés felülvizsgálatára nyílik lehetőség. E szabály – és nem az új c) pont szerinti, kifejezetten a különös részi tételekeretek változásához kötött felülvizsgálati ok – keretei között értékelhető a Btk. általános részében, a büntetés kiszabási szabályok között szereplő enyhítő szakasz törvénysértő alkalmazása is”.

[80] A felülvizsgálat indítványok tartalmi vizsgálata alapján az állapítható meg, hogy az I. rendű terhelt és a védő ugyan megjelölte a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontját, azonban az I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmények jogi minősítését egyáltalán nem vitatták, arra vonatkozó anyagi jogi kifogást nem adtak elő, hogy a cselekmények téves minősítése miben nyilvánult meg. A felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni az indítvány előterjesztésének okát is [Be. 652. § (1) bekezdés], ebből következően valamely felülvizsgálati ok pusztá megemlítése nem ad alapot érdemi felülvizsgálati eljárás lefolytatására (BH 2018.42.).

[81] A büntetőjog más szabályának törvénysértő büntetés kiszabását eredményező megsértése miatt mindazon büntető anyagi jogi szabály megszegése felülvizsgálati okot képez, amelynek alkalmazását a büntetés kiszabása körében a törvény az ítélőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1.559/2018/10. (BH 2020.9.)].

[82] Az I. rendű terhelt és a védő ilyen törvénysértésre úgyszintén nem hivatkozott.

[83] Amennyiben pedig a felülvizsgálattal érintett cselekmények elbírálásához kapcsolódó anyagi jogszabálysértés nem valósult meg, a büntetés önálló vizsgálatára nincs törvényes lehetőség. Így nem értékelhető, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés célját (Btk. 79. §), a büntetéskiszabás elveit (Btk. 80. §), illetőleg a büntetés kiszabási tényezőkről szóló 56. számú BK véleményt miként vették figyelembe [Kúria Bfv.I.1134/2018/21. (BH 2019.158.II.), Bfv.I.415/2016/7. (BH 2016.264.II.)].

[84] Mindezek alapján a felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatása a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában és a c) pontjában írt okból is kizárt.

[85] **IV. A döntés elvi tartalma**

Sikkasztás valósul meg, ha a szerződésben vállalt kötelezettség ellenére a terhelt a meghatározott rendeltetéssel érkezett, a hitel fedezetéül szolgáló és a bankot illető befizetéseket nem, vagy csak részben teljesíti a projekt számlájára és ehelyett a pénzt a projekt finanszírozására és a cég likviditási nehézségeinek áthidalására fordítja.

[86] **V.** Mindezek alapján a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[87] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[88] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2026. január 27.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró